

4a. Jens Christian Thaysen: Jeg føler mig krænket som ind i helvede: De sletter min fortid

Klummen er fra stiften.dk den 11. januar 2024. Jens Christian Thaysen er fotojournalist.

Forleden opdagede jeg, at "Rejsesangen" er slettet fra Youtube. I sangen tager Drengene Fra Angora¹ såvel grønlændere, kinesere som afrikanere (de kalder dem noget andet) under satirisk² behandling.

Det er ellers en sang, jeg har grinet ad mange gange. Men nu er den pludselig væk.

5 Hvad er der mon sket?

I sangen lyder det blandt andet: "De ligger i en hængekøje – dovner hele dagen/ Og spiser kun banan/ Og aben er deres bedste ven, altid er de sammen/ de ligner jo hinanden".

10 Sagt i alvor er det selvfølgelig fuldstændig uacceptabelt. Men det er netop ikke alvor, det er satire.

Er det, fordi DR ikke længere synes, sangen er god, eller er det, fordi folk, der er yngre og mere progressive³ end mig, har så travlt med at holde et forstørrelsesglas hen over deres egen navle, at de aldrig har lært, hvad satire er, og derfor i hobetal har klaget til DR?

15 Næppe, mit bedste gæt er, at midaldrende ciskønnede mænd af frygt for, at nogle skal føle sig krænkede, har slettet min fortid.

For det er det, der sker. Ikke kun med "Rejsesangen". Kaptajn Haddock⁴ må ikke længere ryge, og Tintin⁵ er en fæl racist.

20 Pippi Langstrømpe⁶ far må ikke længere være "negerkonge på en sydhavsø". På Københavns Universitet har de måtte dække et Storm P.-maleri⁷ til, efter studerende i hobetal har klaget over det, der engang var progressivt, men nu er krænkende.

Og når vi nu taler om elefanten i stuen: Det ovenstående eksempel fra "Rejsesangen" er ikke engang det, der kan opfattes som mest krænkende. Ordet "neger"

¹ *Drengene fra Angora*: dansk tv-satireprogram fra 2004.

² *satirisk*: præget af eller udtrykt som satire. Satire er en udtryksform, hvor man ved brug af humor, ironi og overdrivelse udstiller eller kritiserer bestemte personer eller deres handlinger, især i forbindelse med en politisk eller en anden aktuel sag.

³ *progressive*: positive over for nye tendenser og forandringer.

⁴ *Kaptajn Haddock*: en af hovedfigurerne i tegneserien Tintin.

⁵ *Tintin*: hovedfiguren i tegneserien Tintin. Tintin rejser sammen med bl.a. hunden Terry og Kaptajn Haddock rundt i verden, hvor de møder mennesker fra forskellige kulturer.

⁶ *Pippi Langstrømpe*: fiktiv person i en børnebogsserie, skrevet af Astrid Lindgren.

⁷ *Storm P.-maleri*: maleri skabt af Robert Storm Petersen (1882-1949), der bl.a. er dansk maler og forfatter.

findes også – eller n-ordet, som historie-sletterne kalder det.

25 Et ord, der findes i ordbogen, men er strengt forbudt at bruge for en del af befolkningen. Det virker fuldstændig urimeligt.

Men historie-sletterne skal nok sige fra med store bogstaver, hvis du formaster dig til at bruge ordet.

Ikke fordi de selv er sorte, men fordi de føler sig krænkede på andres vegne. Og der 30 er endda tale om "andre", der hverken bor i Danmark eller Europa. Det er en krænkelsekultur, de har tillært sig fra USA, hvor n-ordet har en helt anden historisk – og nutidig – betydning.

De fleste af de studerende, der tidligere i år udvandrede fra en forelæsning om europæisk kolonialisme på den internationale kandidatuddannelse Global Development 35 på Københavns Universitet, fordi underviseren viste nogle flere hundrede år gamle reklamer, som illustrerede slaveri, var da også fra USA.

På trods af, at de på forhånd var advaret om, at der ville blive vist ubehagelige billeder, var det sidste, hvor n-ordet indgik, for meget for de studerende – ikke mindst fordi underviserne formastede sig til at udtale det højt.

40 Fair nok. Jeg kan sagtens undlade at bruge det ord, hvis det generer dem så voldsomt. Men satiren giver jeg ikke køb på.

Den har eksisteret siden oldtiden. Tegnerne på "Charlie Hebdo"⁸ døde for den. Retten til latterliggørelse er en del af vores historie, en del af vores demokrati.

Det er historieløst at slette fortiden. De krænkede er åbenlyst ude af stand til at se 45 maleriet, teksten, tegningen i andet end deres eget navlebeskuende perspektiv.

Vi (de) lever i en postfaktuel (vrang)forestillingsverden, hvor følelser trumfer viden: "Det kan godt være, du er professor på universitetet, men jeg føler altså..." og "Mine følelser kan altså være lige så vigtige som din viden".

Nej, de kan ej. Viden fra amerikanske youtubere og følelser præget af det, du ser på 50 Tik Tok-videoer, når ikke en doktordisputats til sokkeholderne. Slet ikke. Læs en bog.

Det er et uvidenhedens og tåbernes tyranni, der presses ned over hovederne på os.

Vi gamle ciskønnede mænd – de har endda opfundet et ord for mennesker, der føler sig som det køn, de er født som – må enten tie eller finde os i at blive udskammet, og i at vores fortid slettes.

55 Jeg føler mig krænket som ind i helvede.

Jeg har via min licens betalt for, at Danmarks Radio producerede "Rejsesangen". Hvis de unge ikke kan forstå satire eller ikke kan tåle at se og høre den, kan de for

⁸ *Charlie Hebdo*: fransk satirisk ugeavis. Der har været flere angreb på avisen pga. det satiriske indhold, de har bragt. Det seneste angreb skete i 2015, hvor 12 personer blev dræbt.

pokker bare lade være med at klikke på videoen.

"Rejsesangen" er med i Drengene fra Angora afsnit 6. Men man kan ikke søge sig
60 frem til den. Hverken Google, ChatGPT eller DR's hjemmesides egen søgefunktion kan
finde frem til sangen. Man skal vide, hvilket afsnit den ligger i, hvis man vil se den.

På Youtube kan "Rejsesangen" findes i en version, hvor selve videodelen er klippet
væk. Modsat en lang række af de andre sange med Drengene fra Angora, hvor man kan
se hele satiren.

65 Nu ved jeg godt, hvad de krænkelssparate sidder og tænker: Kan det gamle fjols
virkelig ikke leve lige så godt uden at se en musikvideo, hvor der synges om kinesere,
grønlændere og afrikanere?

Nej, det kan jeg ikke. For princippet er vigtigt her. Nogen er nødt til at råbe op og sige
stop, inden det her krænkelsspjæt tager endnu mere overhånd, og vi heller ikke længere
70 må se "Klovn"⁹, "Danish Dynamite"¹⁰ og andet fremragende underholdning alene for at
tage hensyn til en lille gruppe mennesker, der altid er klar til at blive krænkede på andres
vegne.

Stop det – omgående.

⁹ "Klovn": dansk sitcom, der handler om Frank og Casper. Særligt Frank havner ofte i absurde, akavede situationer, hvor han bryder med samfundsnormerne.

¹⁰ "Danish Dynamite": dansk satireserie, der viser komiske stereotyper af danskere.

4b. Amalie Møller Pedersen: Kære kollega: Jeg sletter ikke din fortid – det er bare dig, der ikke er fulgt med ind i nutiden

Klummen er fra stiften.dk den 12. januar 2024. Amalie Møller Pedersen er journalist

Tiden er ikke, som den var engang. Heldigvis. Som samfund er vi blevet klogere, og vi er blevet mere oplyste.

En af mine kollegaer har for nylig skrevet en klumme om 'Rejsesangen' af Drengene fra Angora. En racistisk sang forklædt som satire.

5 Min kollega og jeg er uden tvivl to vidt forskellige mennesker, og selvom der ikke er tvivl om, at vi kan have gode og konstruktive snakke, så er der til tider også emner, hvor vi er bragende uenige.

Så denne klumme er til dig, der nu engang læser den, men den er også til min noget ældre kollega, hvis verdenssyn er et helt andet end mit.

10 I klummen kalder du Generation Z¹ for krænkelssesparate. Du skriver, at unge lever i en postfaktuel vrangforestilling.

Men hvem er de krænkelssesparate egentlig? Er du ikke lige så krænkelssesparat, som jeg er? Du føler dig alligevel krænket 'som ind i helvede,' fordi du mener, vi sletter din fortid – som du selv skriver det. Og når jeg siger vi, mener jeg os unge.

15 Så hvad er forskellen på din krænkelssesparathed versus min?

I Rejsesangen står der blandt andet: "De ligger i en hængekøje – dovner hele dagen/ Og spiser kun banan/ Og aben er deres bedste ven, altid er de sammen/ de ligner jo hinanden."

20 Rejsesangen er racistisk – faktisk helt ude af proportioner. Det er en sang, der om nogen går over grænsen.

Jeg bliver træt, når jeg skal sidde i forsamlinger, hvor midaldrende mænd skal sidde og galpe op om, hvor frustrerende det er, at den unge, woke² generation pådutter sig selv en offerrolle – at vi er krænkelssesparate og ømskindede.

25 Du er vokset op med en jargon, hvor det var tilladt at have en hyggeracistisk tilgang til omverdenen. Det var din tid.

Men i min tid – den tid, vi ovenikøbet lever i sammen lige nu – bliver præmissen om

¹ Generation Z: betegnelsen for generationen, der er født i årene mellem 1995 og 2012.

² woke: betegner personer, der har en opmærksomhed på og optagethed af social uretfærdighed, racisme, manglende ligestilling eller lignende (ofte brugt nedsættende).

hyggeracisme bare ikke købt længere.

Du beklager dig over, at du ikke længere må sige n-ordet. Men hvordan begrænser det dig egentlig, at du ikke må sige et bestemt ord, selvom det stadig står i ordbogen, og
30 fordi du mener, det er en del af din ytringsfrihed? Eller at du skal søge meget specifikt efter en sang, du i din ungdom fik et godt grin over?

Mit bud er, at det i virkeligheden ikke påvirker dig særlig meget. Du lever i en tidslomme, og derfor bliver du provokeret.

Det er ikke urimeligt, at du ikke må bruge n-ordet. Det er det virkelig ikke. Det strider
35 mod al sund fornuft, at du kan blive krænkede over ikke at bruge et ord, der er – og forbliver nedladende – også selv om det forklædes som satire.

Jeg mener ikke, at vi skal slette vores fortid, eller at vi skal lade den passere, som var den aldrig fundet sted.

Vi skal forholde os til den og lære af den. Vi skal lære af de fejl, som vores
40 fortidsfæller har begået og vide, at vi ikke skal følge i deres fodspor.

Men når du kværunder over, at din fortid slettes, så mener jeg, du tager det ud af kontekst. Din historiske fortid slettes ikke. Det er netop i nutiden, at vi forholder os til fortiden. Vi er blevet klogere, og vi arbejder på at forstå det, der har været forkert.

Og ja, Rejsesangen var sikkert velment som et satirisk indslag. Men det gør den ikke
45 mere forsvarlig. Du skriver selv, at det 'sagt i alvor selvfølgelig er helt uacceptabelt at sige' ting som; 'Nu tar' vi så til Kinas land / Hvor øjnene er skæve og huden den er gul, Jaa!'

Men jeg kan simpelthen ikke forstå, hvorfor det i satirisk form er acceptabelt at behandle slavetiden, kolonialisme, racisme og så videre som spas og løjer.

50 Om 50 eller 100 år håber jeg da for alt i verden heller ikke, at fremtidens generation vil kigge tilbage på Israel og Palæstina konflikten med en satirisk tilgang.

Uanset hvad er det historie, og det er ubestrideligt. Mennesker er blevet dræbt, mennesker har været slaver, kolonialisme har fundet – og finder stadig – sted. Det skal vi behandle med respekt.

55 Og en sidste note: Rejsesangen er netop ikke slettet for good³. Du KAN stadig finde den, hvis du vil. Og jeg skal nok lade være med at klikke ind på det afsnit i Drengene fra Angora, hvor sangen er. Så må al deres streaming gå til 'de gamle ciskønnede mænd' (dine ord, ikke mine), der ikke kan give afkald på deres satire.

Jeg sletter ikke din fortid – det er bare dig, der ikke er fulgt med ind i nutiden.

³ for good: for evigt.

4c. Drengene fra Angora: Rejsesangen

Screenshots fra videoen til Rejsesangen. Rejsesangen er fra sæson 1, afsnit 6 af satireserien Drengene fra Angora, vist på DR den 12. marts 2004.

Screenshot 03:10.

Screenshot 03:25.

Screenshot 05:08.